

ת"פ (חדרה) 36558-09-23 - מדינת ישראל ע"י נ' פלוני ע"י

ת"פ (חדרה) 36558-09-23 - מדינת ישראל ע"י נ' פלוני ע"י שלום חדרה

ת"פ (חדרה) 36558-09-23

מדינת ישראל ע"י

נגד

פלוני ע"י

ב"כ עו"ד רון פרסטר

בית משפט השלום בחדרה

[26.11.2024]

כבוד השופט אלכס אחר

ב"כ עוה"ד

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן וזאת במסגרת הסדר טיעון שגובש בין הצדדים אשר לא כלל הסכמה עונשית כך שכל צד טען לעונש בהתאם לעמדתו.

בהתאם לכתב האישום המתוקן הורשע הנאשם בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין ואיומים עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין וזאת בגין אירוע מיום 8/9/23 אשר עובדותיו מפורטות בכתב האישום המתוקן לפיו במועד זה איים הנאשם שלא כדין על המתלונן, שהינו בנו החורג וזאת בכך שאמר לו: "אתה מוריד את הרגל עכשיו מהשולחן, אחרת לא יהיה טוב". בהמשך באותן נסיבות ועל רקע האמור לעיל, החל ויכוח בין המתלונן לנאשם וזה האחרון תקף את המתלונן שלא כדין, וללא הסכמתו, בכך שבעט בו בפניו. כתוצאה ממעשיו נגרמו למתלונן חבלות של ממש כמפורט בסעיף 4 לעובדות כתב האישום, חבלות שמתאפיינות בחתכים מרובים בשפה התחתונה ושבר בשיניים.

בהתאם לבקשת ב"כ הנאשם וטרם שמיעת הטיעונים לעונש הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו. מטעם שירות המבחן הוגשו שני תסקירים הראשון ביום 3/6/24 והשני ביום 12/9/24. תסקיר מיום 3/6/24:

מתסקיר זה עולה כי עסקין בנאשם בן 41 שנים יליד אתיופיה נשוי ואב ל- 5 ילדים בגילאי 7-15 מתגורר עם משפחתו בעיר חריש והחל משנת 2010 עובד כנהג אוטובוס בחברת "דן", שירות המבחן סקר את השתלשלות חייו של הנאשם לרבות של בני משפחתו, התייחס לקשיים עימם התמודד הנאשם לצד התנהלותו בתקופת לימודיו ובשירות הצבאי, כך גם צוין כי הנאשם שומר על יציבות תעסוקתית לאורך השנים.

שירות המבחן פירט במסגרת התסקיר את מצבו של הנאשם, את נישואיו לאשתו בשנת 2011, את העובדה כי הם הורים ל- 5 ילדים, וכן, את העובדה שאשתו, טרם נישואיה לנאשם כבר הייתה אם ל- 4 ילדים ממערכת זוגית אחרת (בהם המתלונן).

עיון בתסקיר מגלה כי הנאשם הודה במיוחס לו, לקח אחריות על מעשיו, הביע חרטה ואמפתיה כלפי אשתו וילדיו הביולוגיים, אולם, התקשה לבטא אמפתיה כלפי המתלונן.

הנאשם היה עצור עד תום ההליכים בפיקוח אזוק אלקטרוני, במסגרת מעצר זה הוטל עליו צו פיקוח מעצרים לתקופה של 6 חודשים, במהלכו שולב הנאשם בקבוצת עצורי בית, הגיע למפגשים ושמר על כללי הקבוצה. במקביל השתלב הנאשם בסדנת חוק ומשפט.

שירות המבחן העריך במסגרת תסקיר זה כי הנאשם מצליח לגלות תובנה ראשונית לבעיותיו ומבטא רצון בקבלת סיוע טיפולי שכן הוא מבין כי התנהגותו הייתה פסולה ופוגענית.

שירות המבחן המליץ לדחות את עניינו של הנאשם למשך 3 חודשים לצורך איסוף מידע לשם השלמת הערכת הסיכון, (לרבות יצירת קשר עם המתלונן) ובמקביל להעמיק את ההיכרות עם הנאשם.

בית המשפט נעתר לבקשת שירות המבחן והורה על דחיית ישיבת הטיעונים לעונש לצורך כך. תסקיר מיום 12/9/24:

במסגרת תסקיר זה פירט שירות המבחן את המשך התנהלותו של הנאשם ותפקודו וכן את עמדת המתלונן, אשר פירט בפני שירות המבחן, כי הנאשם נטה להפגין כלפיו אלימות, בעיקר מילולית, וזאת ככל שהוא לא נענה לסמכותו וזאת חרף ניסיונותיו להישמע לנאשם מתוך כבוד לאמו והרגעת הרוחות בבית. לדברי המתלונן, מאז האירוע, לא קיים קשר עם הנאשם, והקשר עם אמו הוא בעיקר טלפוני.

המתלונן שלל בפני שירות המבחן תחושת איום או חרדה מפני הנאשם והדגיש כי מאז קרות האירועים לא חווה אירועי אלימות כלשהם.

שירות המבחן לאחר שערך את כלל האיזונים והשיקולים הרלוונטיים, הגיע לכדי מסקנה כי נדרשת התערבות טיפולית במצבו של הנאשם וזאת לצורך שיפור יחסיו עם ילדיו והימנעות מהתנהגות אלימה בעתיד (הנאשם ביטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן).

בהתאם לכך המליץ שירות המבחן להאריך את עונש המאסר המותנה אשר תלוי נגד הנאשם ולהעמידו בצו מבחן למשך 12 חודשים במהלכם ישולב בקבוצה טיפולית בתחום ההורית ובמקביל הומלץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 150 שעות.

עונש המאסר המותנה בר הפעלה:

לחובת הנאשם הרשעה קודמת אחת וזאת כעולה מהמרשם הפלילי שהוגש וסומן (ת/1), הרשעה של בית המשפט השלום בת"א ת"פ 9541-06-19 גזר דין מיום 7/4/21. במסגרת הליך זה הורשע הנאשם בכתב האישום המתוקן בגין עבירה של תקיפת סתם עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, ומתוקף גזר דין זה, תלוי נגד הנאשם עונש מאסר מותנה בר הפעלה של 3 חודשים שהינו תקף ביחס להליך זה שבפני, (ת/2).
טיעוני הצדדים לעונש:

כראיות לעניין העונש הגישה המאשימה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ת/1) פסק הדין של עונש המאסר המותנה בר הפעלה (ת/2) ותמונות של חבלות המתלונן (ת/3) ומסמכים רפואיים בעניינו של המתלונן (ת/4). המאשימה הדגישה במסגרת טיעוניה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, את חומרת העבירות ואת נסיבות ביצוען.

לעמדתה, יש לקבוע מתחם ענישה שינוע בין 12-30 חודשי מאסר, לצד הטלת ענישה צופה פני עתיד, ופיצוי למתלונן. עמדה עונשית זו גובתה ע"י המאשימה בהפניה לפסיקה שלדעתה תואמת את נסיבות העניין שבפני, ויש בה כדי להלום את מתחם הענישה האמור לעיל.

המאשימה ביקשה להורות על הפעלת עונש המאסר המותנה במצטבר לכל עונש שיוטל על הנאשם בגין תיק זה, ובאשר לעמדת שירות המבחן סברה המאשימה כי אין זה המקרה בו יאמץ בית המשפט את עמדת שירות המבחן וודאי שאין זה המקרה שבו יורה בית המשפט על הארכת התנאי בר הפעלה לצורך הפניית עניינו של הנאשם להמשך הליך טיפולי.

לעמדת המאשימה, הנאשם נמצא בראשיתו של הליך טיפולי בלבד, ואין מקום, נוכח חומרת מעשיו, ליתן לו הזדמנות להמשך שילובו בהליך מתאים כפי שהומלץ ע"י שירות המבחן.

מנגד, ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, וזאת תוך הדגשת מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, העובדה כי הנאשם היה נתון במעצר עד תום ההליכים בפיקוח אזוק אלקטרוני לתקופה ממושכת ולא הפר את תנאי המעצר, הנאשם הודה בכתב אשום מתוקן חסך זמן שיפוטי יקר, לקח אחריות מלאה על מעשיו וחסך את עדותם של העדים.

ב"כ הנאשם הפנה במסגרת טיעוניו לנסיבותיו האישיות של הנאשם, וטען כי חרף נסיבות קשות אלה הצליח הנאשם לקיים את עצמו ולהשתלב בשוק העבודה לדאוג לפרנס את משפחתו ואף לתת גג לילדיה של בת זוגו, שאינם כאמור ילדיו הביולוגיים.

לעמדתו, מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות בהן הורשע הנאשם נע בין מאסר על תנאי ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות וזאת על בסיס פסיקה שאזכרה במסגרת טיעוניו.

ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהורות על הארכת עונש המאסר המותנה תוך הפניית הנאשם להליך טיפולי מתאים בפיקוח שירות המבחן.

הנאשם ביקש לומר את דברו, כדלהלן: "אני מאד מצטער על כך, אני מבקש שבית המשפט ייתן לי הזדמנות אני לוקח אחריות וזה לא יקרה יותר לעולם, אני מוכן להמשיך בהליך טיפולי ולהיות בפיקוח של קצין מבחן, אני יודע שאם לא אקיים את צו המבחן ענייני יוחזר לבית המשפט לדיון מחדש".

דיון והכרעה:

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירות שביצע הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40יא' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו-40ה' לחוק.

בע"פ 3863/09 מ"י נ' חסן [פורסם בנבו] (10.11.09) נאמר: "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כול אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברתה הישראלית על כול צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד... לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כול איש ותדע כול אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח".

לעניין זה, ראו ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל: "מעשי אלימות בתוך המשפחה, נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הצפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד ההדדי. הפרתה של צפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת אלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש".

דברים אלה יפים גם לענייננו שכן גם המתלונן שהינו הבן החורג של הנאשם זכאי לביטחון ושלווה בבית אמו. ראו לעניין זה גם רע"פ 3719/21 פלוני נ' מדינת ישראל שם נקבע לעניין זה כדלהלן: "זה לא מכבר, עמדתי על הפסול שבתופעת האלימות בתוך התא המשפחתי, ההרס שיכול להיגרם בעקבותיה, ובפרט הפגיעה בתחושת הביטחון של יושבי הבית, כבודם ושלמות גופם".

הפסיקה הנוהגת בעבירות אלימות אף היא ידועה ומוכרת וקוראת, ככלל, להחמרה בעונשם של עברייני האלימות. על הערכים המוגנים בעבירות אלימות ועל הצורך לנקוט בענישה מרתיעה כלפי במצעי עבירות אלימות, עמד ביהמ"ש העליון בע"פ 5641/09 מדינת ישראל נ' ברזנסקי (22.03.10):

"תופעה נוראה זו אשר פשטה בארצנו כאש בשדה קוצים מחייבת את כל הגורמים לתת ידם למלחמת חורמה באלימות המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית. במסגרת זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו... 'חברתנו הפכה להיות חברה אלימה, ותרומתו של בית המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים'... שישקפו ערכים של תגמול והרתעה... יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד...".

דברים אלה נכונים גם לענייננו, הגם שהנאשם לא הורשע בעבירה של תקיפת בן משפחה במובן המשפטי של העניין. אלא בתקיפת המתלונן שהוא בנו החורג, בנה של בת זוגו, הרי שהרציונל האמור לעיל תקף גם תקף ביחס לענייננו. הנאשם במעשיו בפגע בערכים המוגנים של זכותו של המתלונן לשלום גופו, נפשו, בטחונו האישי בביתה של אמו ובכבודו.

בפסיקה נקבע מנעד ענישה רחב לעבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת כתב האישום המתוקן, ולרוב מתחם העונש ההולם נע בין 9 חודשי מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר, לצד הטלת ענישה הצופה פני עתיד, פיצוי וקנס.

נשאלת עתה השאלה האם מקרה זה מצדיק את אימוץ המלצת שירות המבחן כך שהנאשם ישולב בהליך טיפולי שיקומי במקביל להארכת/חידוש תקופת התנאי?

סעיף 40ד לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט, בנסיבות העניין, לסטות ממתחם העונש ההולם וזאת בשל שיקולי שיקום.

לחובת הנאשם עונש מאסר מותנה בר הפעולה, עתירת בא כוח הנאשם להארכת התנאי - סעיף 56 לחוק העונשין: על פי הוראות סעיף 55(א) לחוק העונשין, נאשם אשר נדון למאסר על תנאי והורשע בגין עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי. מטרתו של עונש המאסר המותנה, להוות מעין חרב אשר תלויה מעל ראשו של הנאשם, באופן שהמאסר המותנה יכול להפוך למאסר בפועל של ממש. באופן זה, יחויב הנאשם אשר נדון לעונש מאסר מותנה, לנהוג בזהירות יתרה בתקופת התנאי וככל שאכן לא יפר את תקופת התנאי, כך ההנחה היא שיקפיד ביתר שאת בהמשך דרכו גם לאחר תום תקופת העונש המותנה.

סעיף 56(א) לחוק העונשין, מאפשר את הארכת המאסר המותנה וקובע:

"בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות העניין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי".

כפי שנאמר זה מכבר, העבירות אותן ביצע הנאשם עבירות חמורות המה ולא זו אף זו, אלא שביצען בעוד שעונש מאסר על תנאי מרחף מעל לראשו אך לא הרתיעו. עובדה זו, יש בה די כדי לדון את הנאשם לתקופת מאסר בפועל ולכל הפחות בעבודות שירות לתקופה המקסימאלית.

עם זאת, נתבקש בית המשפט על ידי ב"כ הנאשם לשקול בחיוב אימוץ עמדת שירות המבחן ולהורות על הארכת תוקף התנאי חלף הפעלתו וזאת לאור נסיבותיו האישיות והמלצת שירות המבחן שסבור כי שהנאשם יכול להיתרם מהמשך שילובו בהליך טיפולי ושיקומי בחסותו.

בפסיקה נקבע לא אחת לעניין זה, כי הרתעת הציבור אינה חזות הכול ו"יש לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו המיוחדות ונסיבותיו האישיות של הנאשם כאינדיבידואל ולאזן בצורה ראויה ביניהן לבין מדיניות הענישה האמורה" (עפ"ת 1267-05-16 חיזגילוב נ' מ"י).

אזכיר, כי לא רחת הפסיקה קבעה כי על הענישה המוטלת להיות מידתית ומדורגת. הטלת ענישה שבצידה עונש מאסר כפי שביקשה המאשימה בעניינו, עלול להוביל לתוצאה קשה, בלתי הפיכה ואף לא רצויה. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ברע"פ 4015/98 אלימלך נ' מ"י: "הוראה זו של הארכת או חידוש תקופת התנאי באה לעולם, מאחר ונוצרים מקרים בהם הפעלת המאסר על תנאי שנקבע קודם לכן נוגד את הצדק, במידה כזו שאף שנתמלאו תנאי ההפעלה, מן הראוי שלא להפעילו באותו מועד".

לצד זאת אציין כי לא נעלמה מעיני עמדת המאשימה והעובדה שעונש המאסר המותנה בר הפעלה לא הרתיע את הנאשם לחזור לסורו. אולם, סבורני שבמקרה קונקרטי זה התועלת שתצמח משליחת הנאשם לריצוי עונש מאסר ממושך מאחורי סורג ובריא או כזה שירוצה בעבודות שירות, תהא פחותה לא רק לנאשם עצמו אלא גם לאינטרס הציבורי.

יתר על כן, מובן כי ככל שלא ישכיל הנאשם לתקן את דרכיו ולשנות באמת מעמדו ותפיסותיו המוטעות, הרי שעונש המאסר המותנה יהיה חב הפעלה והנאשם יישא בו אם ימעד בשנית.

כבר עתה, בית המשפט מבהיר לנאשם שככל ולא יינצל את ההזדמנות אשר ניתנת לו, הרי שלא יהיו הזדמנויות נוספות וככל שיעבור פעם נוספת על העבירות בגין הורשע, הרי שלא יהיה מנוס מהפעלת עונש המאסר המותנה.

כפי שציינתי לעיל, תיקון 113 לחוק העונשין אשר עיגן את הבניית שיוקל הדעת השיפוטית והעניק לעמד בכורה לעקרון ההלימה לא זנח את שיקולי השיקום המפורטים בסעיף 40 לחוק העונשין, כך שבית המשפט רשאי לסטות ממתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם בשל שיקולי שיקום במפורט בלשון סעיף החוק הנ"ל.

אם כן, מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת הליך זה נע בין 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה הצופה פני עתיד, קנס ופיצוי.

אולם, במקרה קונקרטי זה, אני סבור שיש מקום לנקוט בגישה שונה, טיפולית ושיקומית אשר תאפשר לנאשם לתקן את דרכיו, לקבל טיפול מתאים ולהיות במעקב של שירות המבחן ובית המשפט. שיקומו של הנאשם ומתן כלים מתאימים לתפקוד נכון, הוא אינטרס ציבורי לא פחות משליחתו למאסר ומיצוי מלוא חומרת הדין עמו. מובן כי ככל שהנאשם לא ישכיל לנצל את ההזדמנות ואת ההליך הטיפולי, יוחזר עניינו לבית המשפט לצורך מתן גזר דין חדש ובמידה וישלים את ההליך הטיפולי עדיין ירחף מעל ראשו עונש מאסר מותנה חב הפעלה לתקופה משמעותית. משכך ולאור כל האמור לעיל אני מטיל בזאת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני מורה על חידוש עונש המאסר המותנה בן 3 חודשים, כפי שהוטל על הנאשם בבית משפט השלום תל אביב - יפו, ת"פ 9541-06-19, גזר דין מיום 07.04.2021 וזאת למשך שנתיים מהיום.

2. צו מבחן למשך 12 חודשים אשר במהלכו ישולב הנאשם בהליך טיפולי מתאים בחסות שירות המבחן, הצו ייפוקח על ידי שירות המבחן.

3. צו של"צ בהיקף של 150 שעות. שירות המבחן יגיש תוכנית של"צ לאישור בית המשפט ויפקח על ביצועה.

מוסבר בזאת לנאשם כי במידה ולא יקיים את תנאי אחד הצווים, ניתן יהיה להגיש בקשה להפקעתו ובמקרה שכזה עניינו יוחזר לבית המשפט למתן גזר דין חדש.

4. הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסך של 8,000 ₪ לפיה יתחייב להימנע לעבור תוך 3 שנים מהיום על אחת העבירות בהן הורשע בהליך זה שלפי או על כל עבירות אלימות פיזית או מילולית שעונשה שנתיים מאסר ומעלה ויורשע בה על פי חוק העונשין.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן לצורך יישומו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ה חשוון תשפ"ה, 26 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.